

יום ב', ט"ו באלול תשס"ה (19 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.

אבא קובנר, 1978

אתמול, **י"ד באלול**, לפני 14 שנה (שנת 1991), מיכאיל סרגייביץ' **גורבצ'וב התפטר מתפקידו כמזכיר המפלגה הקומוניסטית של ברית המועצות**. הוא היה מנהיגה האחרון של ברה"מ. הוא הנהיג את הרפורמות הכלכליות והפוליטיות שהביאו לפירוקה. **בועידה ה-27 של המפלגה הקומוניסטית**, בפברואר 1986 הכריז גורבצ'וב על דרך חדשה לברה"מ שבוססה על שני מושגים חדשים: **הגלסנוסט** ("פתיחות") ו**הפרסטרויקה** ("בניה מחדש"). ב-1988 הוא הכריז על ביטול דוקטרינת ברז'נייב שקבעה כי ברה"מ לא תתן למדינות מזרח אירופה לסטות מדרך הקומוניזם, והכריז במקומה על מה שכונה בבדיחות "דוקטרינת סינטרה" (על שם שירו של פרנק סינטרה "My Way"). דבר זה הוביל לגל של שחרור ודמוקרטיזציה במדינות מזרח אירופה. למעט ברומניה, עברו מהפכים אלה כמעט ללא שפיכות דמים. בכך למעשה הסתיימה המלחמה הקרה.

אחרי פירוק הגוש המזרחי הגיע גם תורה של ברית המועצות עצמה להתפרק. גורבצ'וב ניסה להגיע לברית פדרלית חדשה, בה המדינות יהיו עצמאיות, אבל לברית יישארו נשיא, צבא משותף ומדיניות חוץ משותפת. ההסכם היה אמור להחתם ב-20 באוגוסט 1991 ב-19 באוגוסט התחולל נסיון הפיכה של שמרנים בהנהגת סגן הנשיא גנדי ינאיב, ראש הקג"ב ולדימיר קריוצ'קוב, שר ההגנה דימיטרי יאזוב, וראש הממשלה ולנטין פבלוב, שניסו בכך למנוע את הצעד לו התנגדו. הם החזיקו את גורבצ'וב במעצר בית בבית הקיט שלו בחצי האי קרים, והודיעו לציבור שבשל בעיות בריאות הוא נאלץ לפרוש.

אולם הציבור פתח בהפגנות נגד הקושרים במוסקבה ולנינגרד. הקושרים שלחו את כוחות הבטחון לדכא את המחאה, אך חלק מאנשיהם סירבו להשתתף בדיכוי המרד. במהלך אחת ההפגנות צולם בוריס ילצין, נשיא הפדרציה הרוסית, כשהוא מטפס על אחד מהטנקים שנשלחו לדכא את המרד. ב-21 באוגוסט, ההפיכה התמוטטה, וגורבצ'וב חזר למוסקבה.

אולם, מעמדו כבר לא שב למה שהיה. הוא ניסה להנהיג את המשך השינויים, וב-24 באוגוסט [**י"ד באלול**] התפטר מתפקידו כמזכיר המפלגה הקומוניסטית של ברית המועצות. אולם עם תום ההפיכה החלו הרפובליקות השונות להכריז על עצמאות מלאה. במקביל התחזק מעמדו של נשיא רוסיה, בוריס ילצין.

למרות נסיונותיו של גורבצ'וב לשמור על איזושהי מסגרת מרכזית, הרפובליקות העצמאיות החליטו ליצור ברית רופפת ולא מחייבת - "חבר המדינות". ברית המועצות חדלה להתקיים ב-25 בדצמבר [י"ח בטבת] 1991, וגורבצ'וב נותר ללא כל תפקיד שלטוני.

<http://he.wikipedia.org/wiki/%D7%9E%D7%99%D7%9B%D7%90%D7%99%D7%9C%D7%A1%D7%A8%D7%92%D7%99%D7%99%D7%91%D7%99%D7%A5%D7%92%D7%95%D7%A8%D7%91%D7%A6%D7%95%D7%91>
§§§§§§§

זווית אישית: בקיץ 1991 התארגנה קבוצה של תלמידי ישיבה תיכונית "שעלבים" לנסוע למוסקבה לעזור להקים שם גם ישיבה תיכונית. מטרת הישיבה: לסייע לנוער, המעוניין להכיר בשורשי וואלי אף לעלות ארצה, להתקרב למסורת ישראל. בננו יעקב היה ביניהם. הקבוצה היתה אמורה לצאת לברה"מ עם רבניהם בבוקר ה-19 באוגוסט [ט' באלול]. אותו בוקר מצא

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננה עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', ט"ו באלול תשס"ה (19 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.

אבא קובנר, 1978

גורבצ'וב את עצמו במעצר בית. משרד החינוך ביטל את הטיסה, ויעקב ניצול מלטעום את הטעם המר של גלות זו.

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכונן עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל